

Białystok, 20.10.2019.

Dr hab. n. med. Napoleon Waszkiewicz

Klinika Psychiatrii

Uniwersytet Medyczny w Białymstoku

Recenzja pracy doktorskiej Ewy Szczepockiej pt. „Parametry kardiometaboliczne u osób z depresją jednobiegunową”.

Promotor: Dr hab.med. Adam Wysokiński

Rozprawa doktorska lek. Ewy Szczepockiej dotyczy zaburzeń parametrów kardiometabolicznych u osób cierpiących z powodu depresji.

Badania epidemiologiczne pokazują, że zespół metaboliczny dotyczy prawie 6 milionów mieszkańców Polski i częściej występuje u kobiet niż u mężczyzn. Zespół metaboliczny zwiększa 2-krotnie ryzyko wystąpienia incydentów sercowo-naczyniowych, 2,5-krotnie ryzyko wystąpienia zawału mięśnia serca oraz generalnie 1,5-raza zwiększa śmiertelność całkowitą. Jako główne przyczyny zespołu metabolicznego uważa się otyłość wisceralną oraz insulinooporność, lecz także istnieje wiele innych czynników ryzyka, które do niego predysponują m. in. uwarunkowania genetyczne oraz czynniki środowiskowe jak niska aktywność fizyczna i wysokokaloryczna dieta. Zaburzenia psychiczne wpływają na wszystkie powyższe czynniki ryzyka zespołu metabolicznego. Powyższe pokazują, że temat podjęty przez doktoranta jest jak najbardziej istotny z punktu widzenia klinicznego i naukowego.

Dr hab. n. med. Napoleon Waszkiewicz, Klinika Psychiatrii, Uniwersytet Medyczny w Białymstoku 1

Praca liczy 162 strony, 283 pozycje piśmiennictwa, 20 tabel, 27 rycin oraz streszczenie, skróty i aneks. We wstępie, autorka w bardzo jasny, zwięzły i uporządkowany sposób przedstawiła teorie dotyczące rozpowszechnienia, etiologii, diagnostyki, rokowania, leczenia depresji oraz aktualne naukowe dane dotyczące zaburzeń metabolicznych u pacjentów z depresją jednobiegunową.

Celem pracy była ocena ryzyka sercowo-naczyniowego w grupie osób z depresją jednobiegunową w porównaniu z grupą kontrolną (osoby zdrowe), szczegółowa ocena parametrów kardiometabolicznych (pomiar antropometryczny, skład ciała, badania laboratoryjne) u osób z depresją jednobiegunową, a także ocena konsekwencji klinicznych oraz predyktorów wyżej wymienionych parametrów.

„Materiał i metody” lek. Ewa Szczepocka opisała satysfakcjonująco, uzupełniając opis tabelarycznie i rycinami, które są samoopisujące, co pozwala zainteresowanym osobom na posłużenie się tą częścią rozprawy w celu przeprowadzenia podobnych metodologicznie badań. Badaniem objęto 238 osoby dorosłe rasy kaukaskiej. Grupę z depresją jednobiegunową stanowiło 85 kobiet i mężczyzn, grupę kontrolną stanowiły 153 osoby. W oparciu o przygotowany kwestionariusz uzyskano dane demograficzne i kliniczne. Wykonano także badania laboratoryjne (morfologia, lipidogram, poziom glukozy) oraz przeprowadzono pomiary antropometryczne. W celu oceny składu ciała zastosowano dwie metody: analizę bioimpedancji (BIA) oraz absorpcjometrię podwójnej energii promieniowania rentgenowskiego (DXA). Docenić należy dokładność zastosowanych metod badawczych, które pomogły zinterpretować czynniki ryzyka. Niewielkim mankamentem pracy jest także zbyt mała proporcjonalna liczba mężczyzn w grupie badanej w stosunku do grupy kontrolnej.

Autorka zaprezentowała wszystkie otrzymane wyniki dość dokładnie, posługując się adekwatnymi tabelami i rycinami, które unaoczniają znaczenie wyników. Drobnym zastrzeżeniem jest umieszczenie rycin i tabel na końcu rozprawy co utrudniło nieco czytanie i szybką interpretację wyników pracy.

Analizując „Dyskusję” pracy stwierdziłem, że Autorka skonfrontowała uzyskane wyniki z wynikami innych autorów w sposób bardzo dojrzały i szczegółowy, posługując się bogatą, aktualną literaturą. Doktorantka potwierdziła dane literaturowe, że nadwaga i otyłość (w tym otyłość brzuszna oceniana przy pomocy wartości BMI, WHR, TBF, VAT) były bardziej rozpowszechnione wśród pacjentów z depresją. U uczestników badania zauważyła obecność licznych czynników ryzyka chorób sercowo-naczyniowych, takich jak: nadciśnienie tętnicze, cukrzyca typu 2, dyslipidemia, nadwaga i otyłość, otyłość brzuszna, palenie tytoniu, niska aktywność fizyczna, obciążony wywiad rodzinny. Ponadto dowiodła, że większość uczestników badania była obciążona co najmniej 3 czynnikami ryzyka sercowo-naczyniowego i większość z nich spełniała kryteria zespołu metabolicznego.

Oceniając konsekwencje kliniczne i predyktory ryzyka sercowo-naczyniowego, autorka zaobserwowała, że analiza składu ciała w połączeniu z oceną klasycznych czynników ryzyka pozwala na bardziej precyzyjne przewidywanie ryzyka chorób układu sercowo-naczyniowego. Czynniki mające największy wpływ na globalne ryzyko sercowo-naczyniowe to: wartość skurczowego ciśnienia tętniczego, nadciśnienie tętnicze w wywiadzie, cukrzyca w wywiadzie, stężenie cholesterolu całkowitego i HDL oraz palenie papierosów, a także masa trzewnej tkanki tłuszczowej, masa tkanki tłuszczowej w obszarze androidalnym oraz całkowita masa tkanki tłuszczowej. Szereg parametrów kardiometabolicznych i antropometrycznych

zmienia się wraz z wiekiem (u mężczyzn: obniża się RMR; u kobiet: wzrastają SBP, obwód talii i VAT, natomiast maleją SAT, zawartość wody, RMR, HDL). U kobiet z depresją stwierdzono ponadto obniżone wartości parametrów kostnych (BMD, BMC, t-score). Występowanie otyłości zwiększa ryzyko wystąpienia nadciśnienia tętniczego, nieprawidłowej glikemii na czczo oraz cukrzycy. Warto nadmienić, że lek. Ewa Szczepocka prowadząc dyskusję, wykazał logiczną zgodność otrzymanych przez siebie wyników, konfrontując je z wynikami badań uzyskanych w innych ośrodkach i ujął powyższe w logiczne i istotne wnioski.

Podsumowując, badania podjęte przez lek. Ewę Szczepocką znajdują pełne uzasadnienie, zostały zaplanowane i przeprowadzone w sposób prawidłowy, a uzyskane wyniki Doktorantka przedyskutowała w sposób bardzo dojrzały. Poza tym, Autorka wykazała się szeroką znajomością literatury z zakresu zagadnień dotyczących tematu pracy. Nieliczne uwagi zostały dokonane z obowiązku recenzowania i nie mają kardynalnego wpływu na całościową ocenę rozprawy, tym bardziej, że z pewnością zostaną skorygowane przed publikacją wyników.

Rozprawa doktorska lek. Ewy Szczepockiej stanowi oryginalne rozwiązanie problemu naukowego, doktorantka wykazała się wiedzą teoretyczną w dyscyplinie oraz posiada umiejętności samodzielnego prowadzenia badań naukowych; tym samym rozprawa doktorska spełnia warunki określone w art. 13 Ustawy z dnia 14 marca 2003r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. nr 65, poz. 595 z późn. zm) i spełnia wszystkie wymagania stawiane pracom promocyjnym na stopień doktora.

W związku z tym, zwracam się z wnioskiem do Wysokiej Rady Wydziału Nauk o Zdrowiu Uniwersytetu Medycznego w Łodzi o dopuszczenie lek. Ewy Szczepockiej do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

Dr. hab. n. med. Napoleon Waszkiewicz
specjalista psychiatra
1754124

